

LP GROUP

Strateginen opas ostopäälliköille

Toimitusvarmuuden mittarit

Oikeat mittarit tekevät toimitusvarmuudesta näkyvää ja ennustettavaa. Tämä opas kertoo, mitä kannattaa seurata, ja milloin on aika reagoida.

Toimitusvarmuus on yksi tärkeimmistä kriteereistä, kun arvioit toimittajasi suoriutumista ja luotettavuutta. Usein sitä mitataan vain yhdellä prosenttiluvulla, joka kertoo, saapuiko toimitus ajallaan vai ei. Vaikka tämä luku antaa suuntaa, se jättää usein monet todelliset riskit ja piilokustannukset pimentoon.

Todellinen toimitusvarmuus koostuu monesta tekijästä, joissa aikataulun pitävyyden ohella painavat toimituksen täydellisyys, reklamaatioiden määrä ja toimittajan kyky reagoida yllättävissä ongelmatilanteissa. Kaikki nämä muuttujat vaikuttavat suoraan siihen, kuinka paljon toimittaja vaatii lopulta omaa aikaasi ja huomiotasi arjen pyörittämisessä.

Tässä oppaassa esittelemme keskeiset mittarit, joiden avulla voit seurata toimitusvarmuutta systemaattisesti ja läpinäkyvästi.

Lassi Otranen
LP Group

Aikaperusteiset mittarit ja mittauspisteen merkitys

Aikaperusteiset mittarit ovat toimitusvarmuuden seurannan peruskivi. Ne kertovat yksinkertaisimmillaan sen, toteutuuko annettu aikataululupaus käytännössä.

OTD ja OTIF – Prosentti vai koko totuus?

Yleisin käytetty mittari on On-Time Delivery (OTD), joka kertoo, kuinka suuri osuus toimituksista saapuu sovittuna päivänä. Pelkkä aikataulu ei kuitenkaan aina kerro koko totuutta, siksi monissa vaativissa ympäristöissä käytetään On-Time In-Full (OTIF) -mittaria:

- Rehellisyys: OTIF edellyttää, että toimitus on paitsi ajallaan, myös sisällöltään täysin oikea.
- Tarkkuus: Se paljastaa osatoimitukset ja väärät määrät, jotka saattavat näyttää "vihreää" tavallisessa OTD-seurannassa.

Missä mittaus tapahtuu?

OTD-luku on merkityksetön, ellei toimituspistettä ja vastuunsiirtoa ole määritelty täsmällisesti. Käytännössä vertailukohtia on kaksi:

- 1. Asiakkaan tiloissa (Customer OTD):** Toimitus on ajallaan vasta, kun se on fyysisesti perillä asiakkaan vastaanotossa. Tämä vastaa asiakkaan todellista kokemusta, mutta se sisältää muuttujia, kuten kuljetusliikkeen suoriutumisen, joihin toimittajalla ei aina ole täyttä kontrollia.
- 2. Vastuunsiirtopisteessä (OTD-EXW / OTD-FCA):** Toimitus katsotaan tehdyksi, kun tavara on luovutettu kuljetettavaksi sovitussa paikassa. Tämä on "reilu" mittari toimittajan sisäiselle suoriutumiselle, mutta se ei takaa, että tuote on asiakkaalla silloin kun sitä tarvitaan.

Seurantajakson valinta

Mittareiden hyödyllisyys riippuu siitä, kuinka tuoretta dataa katsotaan:

Rullaava 3 kk

Paras näkymä operatiiviseen johtamiseen. Se reagoi nopeasti tuotannon ja kuormituksen muutoksiin.

Rullaava 12 kk

Paras trendien ja prosessin kypsyyden arviointiin. Se tasaa sesonkivaihtelut ja yksittäiset poikkeamat.

Nyrkkisääntö: Jos käytät lukuja asiakkaan kanssa luottamuksen rakentamiseen, mittaa saapumista asiakkaan tiloihin. Jos käytät niitä sisäiseen kehitykseen, mittaa suoriutumista vastuunsiirtopisteessä.

Toimituksen laatu ja täydellisyys

Toimitusvarmuus ei ole pelkästään kalenteriin katsomista, vaan se on kiinteä osa yrityksen laadunhallintaa. Teknologiateollisuudessa virheetön tuote itsessään ei riitä, jos toimituksen muut osa-alueet ontuvat.

Delivery Accuracy – Tuote on enemmän kuin tekninen osa

Perinteinen ajattelu "virheettömästä tuotteesta" laajenee toimitusvarmuuden kontekstissa käsittämään koko sovitun kokonaisuuden. Delivery Accuracy mittaa, kuinka täsmällisesti toimitus vastaa tilausta muunkin kuin aikataulun osalta.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että toimituksen katsotaan onnistuneen vasta, kun seuraavat tekijät ovat kunnossa:

- Oikea revisio ja versio: Väärä tekninen revisio voi pysäyttää kokoonpanon täysin.
- Oikea määrä: Liian vähäinen määrä kaataa aikataulun, liiallinen taas sekoittaa varastohallinnan.
- Dokumentaatio ja sertifikaatit: Puuttuva aineistodistus tai laatudokumentti on usein yhtä suuri este tuotteen käyttöönotolle kuin itse osan puuttuminen.
- Pakkaustapa: Oikein suojattu ja merkitty toimitus varmistaa, että tuotteet säilyvät ehjinä ja ovat heti tunnistettavissa vastaanotossa.

Ennaltaehkäisevä laadunhallinta ja juurisyyt

Toimitusvarmuuden mittarit toimivat parhaimmillaan ennaltaehkäisevän laadunhallinnan työkaluina. Kun toimituksissa havaitaan poikkeamia, niiden analysointi paljastaa usein juurisyitä, jotka eivät liity logistiikkaan vaan yrityksen muihin prosesseihin.

Tyypillisiä löydöksiä ovat puutteet muutoksenhallinnassa, heikko revisiokuri tai epäselvyydet tilaus–vahvistusketjussa. Käsittelemällä nämä poikkeamat samalla logiikalla kuin muutkin laatu järjestelmän virheet, ne voidaan muuttaa korjaaviksi ja ehkäiseviksi toimenpiteiksi, jotka parantavat toimintaa pitkäjänteisesti.

Laadun kypsyysmittari

Organisaation kypsyydestä kertoo paljon se, miten aikataulu ja laatu tasapainoilevat keskenään. Jos yrityksellä on korkea OTD-luku [toimitukset ajallaan] mutta heikko Delivery Accuracy, se on tyypillisesti keskittynyt hallitsemaan aikataulupainetta laadun kustannuksella.

Vakaa ja luotettava prosessi tunnetaan siitä, että korkea toimitustarkkuus ja aikataulupitävyys kulkevat käsi kädessä. Tällöin laatu syntyy jo prosessin aikana, eikä sitä tarvitse erikseen varmistaa lopputarkastuksessa. Näin toimitusvarmuus muuttuu konkreettiseksi mitaksi siitä, kuinka hyvin laatu toteutuu asiakkaan arjessa.

Prosessin ennustettavuus ja lupauskyky

Tämä mittariryhmä kertoo siitä, kuinka hyvin yritys hallitsee omaa tekemistään. Kyse ei ole niinkään siitä, mitä asiakas alun perin toivoi, vaan siitä, mitä yritys itse lupasi – ja pystyikö se pitämään tämän lupauksen.

Promise Date Adherence – Realismia vai toiveajattelua?

Promise Date Adherence eli luvatus toimituspäivän pitävyys mittaa sitä, kuinka usein yrityksen itse vahvistama toimituspäivä toteutuu.

Tämä mittari on kriittinen, koska se erottaa realistisen lupausprosessin optimistisesta aikatauluttamisesta. Jos lupaus pettää usein, yritys on todennäköisesti luvannut liikaa joko tietämättään tai ulkoisen paineen alla. Kun lupaukset pitävät, myyjän on helpompi antaa asiakkaille aikatauluja, joihin voi luottaa, ja tuotannon suunnittelu muuttuu hallituksi kokonaisuudeksi.

Lead Time Variance: miksi tasaisuus voittaa nopeuden?

Asiakkaan näkökulmasta nopeus on usein toissijaista ennustettavuuteen nähden. Lead Time Variance eli läpimenoajan vaihtelu kuvaa sitä, kuinka johdonmukaisesti yritys pystyy toimittamaan samanlaisia tilauksia.

- **Matala vaihtelu:** Prosessi käyttäytyy ennustettavasti. Asiakas voi suunnitella omaa toimintaansa tarkemmin ja vähentää turhia varmuusmarginaaleja.
- **Korkea vaihtelu:** Asiakas joutuu varautumaan epävarmuuteen. Vaikka osa tilauksista valmistuisi nopeasti, yksittäiset hitaat toimitukset pakottavat asiakkaan pitämään yllä puskureita ja varmuusvarastoja.

Voiko yritys luottaa omiin aikatauluihinsa?

Yhdessä nämä mittarit vastaavat yksinkertaiseen kysymykseen: onko oma prosessi hallinnassa. Kun lupaukset pitävät ja läpimenoajat ovat tasaisia, kapasiteettia on helpompi kohdistaa oikein ja kiireen tuntu vähenee. Jos näin ei ole, ongelma ei yleensä ole yksittäinen myöhästyminen, vaan se, ettei prosessia tunneta riittävän hyvin.

LP GROUP

Lassi Otranen, Myynti

Haussa luotettava tuotanto-
kumppani laitteellesi?
Me voimme auttaa.

Avaa kalenterini →

40 tonnia

Toimitamme noin 40 tonnia
terästuotteita vuoden
jokaisena päivänä.

345

LP Groupilla työskentelee yli
345 omistautunutta teräksen
työstön asiantuntijaa.

44 000 m²

Tuotantotilamme
Pohjoismaissa kattavat
reilut 44 000 m²